

พิพาทตามยอม คืออะไร

- ป.พ.พ. มาตรา 850 อันว่าประนีประนอมยอมความนั้น คือสัญญาซึ่งผู้เป็นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นนั้นให้เสร็จไปด้วยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน
- ป.วิ.พ มาตรา 138 ในคดีที่คู่ความตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดีโดยมิได้มีการถอนคำฟ้องนั้น และข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความกันนั้นไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ให้ศาลจดยางานพิสดารแสดงข้อความแห่งข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความเหล่านั้นไว้ แล้วพิพากษาไปตามนั้น

การพิพาทตามยอม เป็นกระบวนการที่ศาลมีคำพิพากษาให้เป็นไปตามข้อตกลงที่คู่พิพาทเห็นพ้องกันว่าต่างฝ่ายต่างผ่อนผันให้แก่กัน โดยข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมอาจมีผลไม่ตรงหรือเกินกว่าที่ปรากฏในคำฟ้องเบื้องต้นได้ ซึ่งกรณีที่มีการพิพาทตามยอมจะไม่ขึ้นกับมาตรา 142 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ห้ามมิให้ศาลพิพากษาเกินคำขอ เพราะถือว่าคำพิพากษตามยอมไม่ใช่คำวินิจฉัยชี้ขาด รวมถึงศาลจะทำการพิจารณาข้อตกลงเบื้องต้นว่าจะต้องไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายและเกี่ยวข้องกับคดี

การทำสัญญาประนีประนอมมีลักษณะใกล้เคียงกัน แต่การพิพาทตามยอมคือกระบวนการที่ศาลมีคำพิพากษาให้เป็นไปตามข้อตกลงในสัญญาประนีประนอม ซึ่งหากมีการผิดสัญญาสามารถที่จะออกหมายตั้งเจ้าหน้าที่พนักงานบังคับคดีได้เลย ไม่จำเป็นต้องส่งคำบังคับคดีให้จำเลยอีกครั้ง เพราะถือว่าจำเลยทราบผลคำพิพากษาแล้ว แต่สำหรับสัญญาประนีประนอมทั่วไปที่ทำนอกศาล หากมีการทำผิดสัญญาเกิดขึ้นสามารถที่จะนำเข้าฟ้องร้องให้ศาลบังคับคดีได้หรือการประนอมข้อพิพาทนอก ศาลอย่างการอนุญาโตตุลาการได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3191/2547 กรณีที่โจทก์จำเลยตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความซึ่งกระทำต่อหน้าศาลและศาลพิพากษาไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น มิใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทอย่างคดีธรรมดาที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานของโจทก์จำเลยแล้วจึงพิพากษาชี้ขาดข้อพิพาทไป ข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวจึงอาจมีผลไม่ตรงหรือเกินกว่าที่ปรากฏในคำฟ้องก็ได้ ถ้าข้อตกลงนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นแห่งคดีและไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย เพราะเป็นไปตามข้อตกลงที่คู่ความต่างยอมผ่อนผันให้แก่กันจึงหาเป็นการต้องห้ามมิให้พิพากษาเกินคำขอหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง ตาม ป.วิ.พ.มาตรา 142

(ข้อตกลงในสัญญาประนีประนอมยอมความอาจมีผลไม่ตรงหรือเกินกว่าที่ปรากฏในคำฟ้องก็ได้ ถ้าข้อตกลงนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นแห่งคดีและไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย จึงไม่ต้องห้ามมิให้พิพากษาเกินคำขอหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง)

กลุ่มนิติการ
สำนักงานเลขานุการกรม

